

KURUMSAL DENETİM

PLANLAMA REHBERİ

Aralık 2024
ANKARA

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KURUMSAL DENETİM PLANLAMA REHBERİ

ARALIK 2024

ANKARA

BELGE ADI: SDR.11 Kurumsal Denetim Planlama Rehberi

VERSİYON NO: 2024/1

VERSİYON TARİHİ: Aralık/2024

2024-2028 Stratejik Planında belirlenen amaç ve hedefler çerçevesinde hazırlanan bu Rehber, Denetim Planlama ve Koordinasyon Kurulunun 30.12.2024 tarih ve 2024/6 sayılı toplantısında kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

SUNUŐ

Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan, yargı yetkisini haiz, anayasal ve bağımsız bir yüksek denetim kurumu olan Sayıştay, kamu yönetiminde iyi işleyişin sağlanmasında kilit bir role sahiptir. Sayıştay kamu mali yönetiminde şeffaflık ve hesap verebilirliğin sağlanması için kamu mali yönetim sisteminin geliştirilmesine yönelik faaliyetlerini risk temelli ve çok yıllık bir perspektifle hazırlanan planlar aracılığıyla yerine getirmektedir.

Sayıştay, görev ve sorumluluklarını etkin şekilde yerine getirebilmek ve çağın gerekliliklerine uyum sağlayabilmek için sürekli gelişimi ilke olarak benimsemiştir. Bu anlayışa uygun hazırlanan 2024-2028 Sayıştay Stratejik Planı'nda paydaş beklentilerini ve ihtiyaçlarını karşılayan risk odaklı kurumsal denetim planları hazırlanması stratejik bir hedef olarak belirlenmiştir.

Bu Rehber, mevcut kaynakların en etkin şekilde kullanılarak denetim faaliyetlerinin yürütülmesini ve ulaşılmak istenen etki ve sonuçların gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla uluslararası standartlar ve ulusal mevzuatımız çerçevesinde kurumsal planlamanın esaslarını açıklamakta; denetim stratejik planları ile yıllık denetim programlarının hazırlanması, uygulanması ve izlenmesinde takip edilecek süreçleri ortaya koymaktadır. Rehber; Genel Çerçeve, Denetim Stratejik Planı, Yıllık Denetim Programları, İzleme ve Değerlendirme olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır.

Rehberin kurumumuz ve kullanıcılar için faydalı olmasını temenni eder, hazırlanmasında emeği geçen tüm mensuplarımıza teşekkür ederim.

Metin YENER
Sayıştay Başkanı

İÇİNDEKİLER

1. GENEL ÇERÇEVE	3
1.1. KURUMSAL PLANLAMA.....	3
1.2. REHBERİN AMACI, KAPSAMI VE İLKELERİ.....	5
1.2.1. Rehberin Amacı.....	5
1.2.2. Rehberin Kapsamı	5
1.2.3. Rehberin İlkeleri.....	5
2. DENETİM STRATEJİK PLANI.....	9
2.1. DENETİM STRATEJİK PLANININ HAZIRLANMASI	9
2.1.1. Denetim Stratejik Planına İlişkin Takvim	9
2.1.2. Denetim Stratejik Planının İçeriği	9
2.1.2.1. Sayıştayın Görevleri ve Stratejik Amacı	10
2.1.2.2. Kurumsal Kapasitenin Değerlendirilmesi	10
2.1.2.3. Sayıştayın Denetim Hedefleri.....	12
2.2. DENETİM STRATEJİK PLANININ ONAYLANMASI.....	15
3. YILLIK DENETİM PROGRAMLARI	19
3.1. YILLIK DENETİM PROGRAMLARININ HAZIRLANMASI	19
3.1.1. Yıllık Denetim Programlarına İlişkin Süreç ve Takvim.....	19
3.1.2. Yıllık Denetim Programlarının İçeriği	19
3.1.2.1. Kaynak Planlaması Yapılması.....	20
3.1.2.2. Risk Değerlendirmesi	20
3.2. YILLIK DENETİM PROGRAMININ ONAYLANMASI.....	21
4. İZLEME VE DEĞERLENDİRME	25
4.1. YILLIK DENETİM PROGRAMLARININ İZLENMESİ.....	25
4.2. DENETİM STRATEJİK PLANININ İZLENMESİ	25

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Kurumsal Planlama Sürecindeki Görev ve Sorumluluklar	5
Tablo 2: Etki/Sonuç/Amaç, Denetim Hedefleri ve Çıktılar Arasında İlişki Kurulmasına Örnek	10
Tablo 3: Denetim Hedef Tablosu Örneği	14

KISALTMALAR

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

GZFT Analizi: Güçlü ve Zayıf Yönler ile Fırsatlar ve Tehditler Analizi

Kurul: Denetim, Planlama ve Koordinasyon Kurulu

PESTLE Analizi: Politik, Ekonomik, Sosyal, Teknolojik, Yasal ve Çevresel Analiz

GENEL ÇERÇEVE

1. GENEL ÇERÇEVE

1.1. KURUMSAL PLANLAMA

Kurumsal planlama, Sayıştayın uzun dönemde oluşturmak istediği etki, bu etkiye hizmet edecek sonuçlar ile kısa dönemde bu sonuçların elde edilmesini sağlayacak çıktılarının ortaya konulmasına yönelik çalışmaları içerir. Kurumsal planlama süreci, öngörülen bu unsurların gerçekleşmesini sağlamak üzere kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, organizasyon yapısı ile çalışanların yeterliliğinin değerlendirilmesi gibi faaliyetleri kapsar. Planlama sürecinin amacı, mevcut kaynakların en etkin şekilde kullanılarak denetim faaliyetlerinin yürütülmesini ve uzun dönemde amaçlanan etki ve sonuçların gerçekleştirilmesini sağlamaktır. Bu çerçevede kurumsal planlamaya üç doküman temel teşkil etmekte olup bu dokümanlar sırasıyla stratejik plan, denetim stratejik planı ve yıllık denetim programlarıdır.

Stratejik planlar, idarelerin misyon ve vizyonlarını belirledikleri, bunlara uygun şekilde beş yıl süresince gerçekleştirecekleri faaliyetleri amaç ve hedeflerle ilişkilendirdikleri dokümanlardır. Kamu idarelerinin faaliyetlerinden bekledikleri etki ve sonuçlar bu dokümanlarda yer almaktadır. Kamu idareleri stratejik planları; misyon, vizyon, temel değerler, stratejik amaçlar, hedefler gibi uzun vadeli projeksiyonların yanı sıra Güçlü ve Zayıf Yönler ile Fırsatlar ve Tehditler (GZFT) analizi; Politik, Ekonomik, Sosyal, Teknolojik, Yasal ve Çevresel (PESTLE) analiz gibi analizlerle mevcut duruma ilişkin bilgileri de içermektedir.

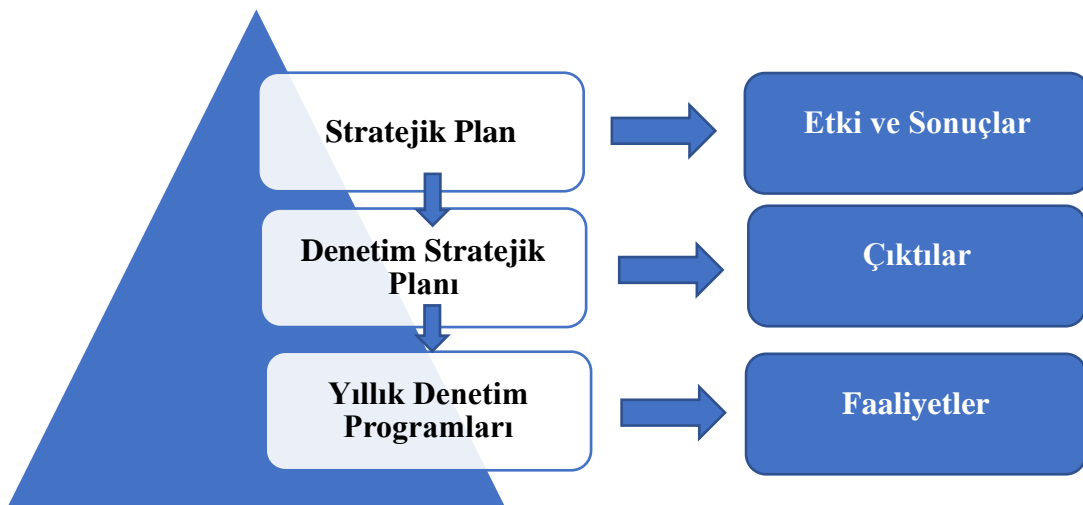
Stratejik planın hazırlanma süreçleri ve içeriği ile ilgili düzenlemeler, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları ile Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve Kamu İdareleri için Stratejik Planlama Kılavuzu'nda yer almaktadır. 5018 sayılı Kanun ile oluşturulan performans esaslı program bütçe sistemi kamu kurumlarının stratejik amaç ve hedefler ile programlarını belirlemeleri ve bunları da bütçeleri ile ilişkilendirmelerini gerektirmektedir. Bu doğrultuda kamu idareleri beş yıllık yol haritalarını belirleyen stratejik planlarını hazırlamakla yükümlüdür.

Kurumsal planlamaya esas teşkil eden diğer dokümanlar ise 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 31'inci maddesi ile Sayıştay Denetim Yönetmeliği'nin 8'inci maddesinde belirtilen denetim stratejik planları ve yıllık denetim programlarıdır. Denetim stratejik planları, Sayıştay stratejik planlarında belirlenen amaç ve hedefleri gerçekleştirmek amacıyla, bu

planlardaki süreyi aşmamak üzere hazırlanan ve denetim stratejisinin belirlendiği planlardır. Bu planlar, Sayıştayın denetimle ilgili amaç, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini ve bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemleri gösterir. İlgili hedef ve önceliklere, stratejik plana uygun olarak denetim stratejik planlarında yer verilir ve bu dokümanda planlama döneminde yürütülmesi öngörülen denetim faaliyetleri, denetim hedefleri altında kategorize edilir.

Yıllık denetim programları ise denetim stratejik planında belirlenen amaç, hedef ve önceliklerin gerçekleştirilmesi amacıyla yapılacak denetim faaliyetlerini gösteren programlardır. Yıllık denetim programları; ilgili yılda denetlenecek kamu idareleri, denetim konuları, uygulanacak denetim türleri, devam etmekte olan ve o yıl sonuçlanması planlanan denetim faaliyetleri ve bu faaliyetler için tahsis edilecek kaynak bilgilerini içerir. Denetim stratejik planı beş yıllık dönem için hazırlanırken, denetim programları denetim stratejik planının yıllık dilimlerini gösterir.

Denetim stratejik planı ve yıllık programların bir üst plan niteliğinde olan stratejik plana uygun şekilde hazırlanması, planlama süreçlerinin sağlıklı yürütülmesi için gereklidir. Bu bağlamda stratejik planda belirlenen etki ve sonuçlar dikkate alınarak denetim stratejik planında yer alacak denetim hedefleri belirlenmelidir. Diğer bir deyişle, bir üst seviye plan belgesi olan stratejik planda yaratılmak istenen etki ve sonuçlara yer verilirken, denetim stratejisinde bu etki ve sonuçların gerçekleştirilmesi için öngörülen çıktıların ne olduğu belirlenir. Yıllık denetim programı ise etki, sonuç ve çıktıları daha somuta indirgeyerek yıllık düzeyde gerçekleştirilecek denetim faaliyetlerini düzenler.

Bu süreçteki görev ve sorumluluklar ise aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: Kurumsal Planlama Sürecindeki Görev ve Sorumluluklar

DOKÜMAN	SORUMLUSU	HAZIRLAYAN
Stratejik Plan	Denetim, Planlama ve Koordinasyon Kurulu	Stratejik Planlama Ekibi
Denetim Stratejik Planı	Denetim, Planlama ve Koordinasyon Kurulu	İlgili Denetim Destek Grubu
Yıllık Denetim Programı	Denetim, Planlama ve Koordinasyon Kurulu	İlgili Denetim Destek Grubu

1.2. REHBERİN AMACI, KAPSAMI VE İLKELERİ

1.2.1. Rehberin Amacı

Bu Rehber, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 31'inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde düzenlenen denetim stratejik planı ve yıllık denetim programlarının; hazırlanması, uygulanması ve uygulamasının izlenmesi ile ilgili süreç, yetki ve sorumluluklara ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

1.2.2. Rehberin Kapsamı

Bu Rehber, denetim stratejik planı ve yıllık denetim programı süreçlerine ilişkin görev, yetki ve sorumluluklar ile faaliyetleri kapsar.

1.2.3. Rehberin İlkeleri

Bu Rehberin ilkeleri aşağıda belirtilmiş olup bu çerçevede kurumsal planlama süreci;

- Etki ve sonuç odaklı olmalıdır.
- Yönetilebilir olmalıdır.
- Kapsayıcı olmalıdır.

DENETİM STRATEJİK PLANI

2. DENETİM STRATEJİK PLANI

Denetim stratejik planı; Sayıştayın denetimle ilgili amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini ve bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemleri gösteren bir planlama dokümanıdır.

Denetim stratejik planı, Türkiye Büyük Millet Meclisinin (TBMM), kamuoyunun ve denetlenen kamu idarelerinin beklentileri ve denetim grup başkanlıklarının görüş ve önerileri de dikkate alınarak yapılacak risk analizleri doğrultusunda Denetim, Planlama ve Koordinasyon Kurulu (Kurul) tarafından hazırlanır. Kurul denetim stratejik planı hazırlık çalışmalarını, Başkanlıkça bu konuda görevlendirilen denetim destek grubu marifetiyle gerçekleştirir.

2.1. DENETİM STRATEJİK PLANININ HAZIRLANMASI

2.1.1. Denetim Stratejik Planına İlişkin Takvim

Denetim stratejik planı, Sayıştay stratejik planı ile aynı dönem faaliyetlerini kapsadığından, Sayıştay stratejik planı ile denetim stratejik planı çalışmalarının koordinasyon içinde yürütülmesi esas olup bu koordinasyonun denetim stratejik planını hazırlamakla görevli destek grubu başkanı tarafından sağlanması gerekir.

Stratejik plan taslağının Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına gönderilmesinin ardından denetim stratejik planı taslağı hazırlıklarına başlanır. Taslak çalışmalar en geç Sayıştay stratejik planının ilk yılı Mart ayında tamamlanıp Kurula sunulur ve Mart ayı sonunda Kurul tarafından onaylanır. Kurulun denetim stratejik planını onaylamasının ardından yıllık denetim programı hazırlıklarına başlanılır.

2.1.2. Denetim Stratejik Planının İçeriği

Denetim stratejik planı, stratejik planda yer alan program ve amaçlar dikkate alınarak denetim hedeflerinin belirlendiği bir dokümandır. Bu nedenle yalnızca denetim hedeflerini ve bunlara yönelik faaliyetlerini içerir. Beş yıllık dönem süresince gerçekleştirilecek denetim faaliyetleri ve bu faaliyetler sonucu üretilecek çıktılara denetim stratejik planında yer verilir. Bu çerçevede denetim stratejik planı;

- Sayıştayın görevleri ve stratejik amacına,
- Kurumsal kapasitenin değerlendirilmesine,
- Sayıştayın denetim hedeflerine

ilişkin bilgileri içerecek şekilde oluşturulur.

2.1.2.1. Sayıştayın Görevleri ve Stratejik Amacı

Sayıştayın Görevleri ve Stratejik Amacı bölümünde ilgili dönem stratejik planı ile denetim stratejik planı bağlantısı kurulur. Stratejik planda denetim faaliyetlerine ilişkin öngörülen etki, sonuç ve amaçlara yer verilerek bunların denetim çıktıları ile ilişkisi kurulur ve açıklanır.

Bağlantının kurulmasına ilişkin örnek aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2: Etki/Sonuç/Amaç, Denetim Hedefleri ve Çıktılar Arasında İlişki Kurulmasına Örnek

ETKİ/SONUÇ/AMAÇ Stratejik Plan	DENETİM HEDEFİ Denetim Stratejik Planı	ÇIKTI Denetim Stratejik Planı
Denetimin ve denetim sonuçlarının kamu mali yönetiminin iyi işleyişi ve gelişimi üzerindeki olumlu ve katkı sağlayıcı etkisinin artırılması	Uluslararası denetim standartlarına ve yasal kapsama uygun olarak etkin düzenlilik denetimleri yapmak	<ul style="list-style-type: none"> • Kamu idareleri denetim raporları • Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu • Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu • Kamu İşletmeleri Genel Değerlendirme Raporu vb.
Kamu kurumlarının mevzuata ve iyi yönetim ilkelerine uyumunu artırmak	Denetim raporlarında uygulanabilir öneriler sunmak ve denetimler sırasında kurulan iyi iletişim ile idarelere yol göstermek	<ul style="list-style-type: none"> • Kamu idareleri denetim raporları • Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu • Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu • Kamu İşletmeleri Genel Değerlendirme Raporu vb.
Kamu hizmetlerinin kalitesini artırmak	Kaynakların verimli, etkin ve ekonomik kullanımını sağlama amaçlı sonuç odaklı denetimler yapmak	<ul style="list-style-type: none"> • Kamu idareleri denetim raporları • Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu • Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu • Kamu İşletmeleri Genel Değerlendirme Raporu vb.

2.1.2.2. Kurumsal Kapasitenin Değerlendirilmesi

Denetim stratejik planında yer alması gereken bilgilerden bir diğeri kurumsal kapasiteye ilişkin yapılan değerlendirmenin sonuçlarıdır. Kurumsal kapasitesinin değerlendirilmesi için ilk olarak mevcut duruma ilişkin ölçüm ve değerlendirmeler yapılması gerekir. Bu ölçüm ve değerlendirme sonuçlarına göre kaynak planlaması yapılır.

Mevcut Durum Değerlendirmesi

Mevcut durum değerlendirmesinde;

- Stratejik plan için yapılan GZFT ve PESTLE analizi sonuçları,
- Ulusal ve/veya uluslararası çerçevelere dayanılarak oluşturulan Sayıştayın öz değerlendirme raporları,
- İç ve dış paydaş beklentilerinin değerlendirme sonuçları

esas alınır.

Kamu İdareleri İçin Stratejik Plan Hazırlama Kılavuzu'na göre kurumların stratejilerini belirlemeden önce GZFT ve PESTLE analizleri aracılığıyla mevcut durumlarını değerlendirmeleri gerekmektedir. Bu değerlendirmeler kurumların güçlü, zayıf yönlerini belirlemelerini ve bu bilgiler doğrultusunda gelişim alanlarını tasarlamalarını sağlar. Stratejik plan hazırlanırken gerçekleştirilen analizlerin denetim ile ilgili olan kısımları denetim stratejik planının hazırlığında esas alınır. Örneğin denetimlerin planlanması, yürütülmesi, raporlanması süreçlerine ilişkin değerlendirmeler, denetimlerin etkinliğinin ölçülmesi ve artırılması konusundaki kapasite gelişimine açık hususlar, denetim kalitesinin artırılmasına yönelik ihtiyaçlar gibi konular denetim stratejik planında yer alacak hedeflerin belirlenmesi sürecinde mevcut durum değerlendirmesi kapsamında dikkate alınabilir.

Denetim stratejik planı hazırlanırken dikkate alınabilecek diğer bir girdi de öz değerlendirme raporu sonuçlarıdır. Öz değerlendirme raporları stratejik plan dönemi ile uyumlu olacak şekilde makul periyotlarla hazırlanır. Öz değerlendirme raporunun denetimlerin planlanması, yürütülmesi ve raporlanmasına ilişkin sonuçları denetim stratejik planının hazırlığında dikkate alınır. Bu bilgiler; denetimlerde hangi alanlara öncelik verileceği, kaynakların etkin kullanımı için dikkat edilmesi gereken hususlar ve eğitim, kapasite gelişimi gibi alanlara ayrılacak kaynağın belirlenmesi gibi konularda denetim stratejik planına da kaynak teşkil eder.

Denetim stratejik planının hazırlanmasında dikkate alınabilecek son husus paydaş beklentileridir. Paydaş beklentileri, denetim stratejik planı dönemi süresince odaklanılacak konuların ve denetim türlerinin belirlenmesinde önem arz etmektedir. Paydaş beklentilerine duyarlı bir denetim stratejik planı, kurumsal planlamanın nihai amacı olan istenilen etki ve sonuç doğurmaya katkı sağlayacaktır. Denetim stratejik planının hazırlanması amacıyla paydaş beklentilerinin değerlendirilmesi için Sayıştay stratejik planın hazırlanması için yapılan paydaş

analizi öncelikli olarak kullanılır. Buna ek olarak gerekli görülmesi halinde ilave çalışmalar da yapılabilir.

Bu üç kaynaktan edinilen bilgiler ile mevcut durum özetlenerek bu bölüm tamamlanır. Bu bilgiler denetim hedeflerinin belirlenmesinde kullanılır.

Kaynak Planlaması Yapılması

Denetim stratejik planının hazırlanması ve denetim hedeflerinin gerçekçi şekilde belirlenmesi için yapılması gereken diğer değerlendirme uzun dönemli kaynak planlamasıdır. Uzun dönemli kaynak planlaması yaparak hangi denetim türü için ne kadar kaynağa ihtiyaç duyulduğu ve beş yıl süresince kullanılacak kaynak miktarı değerlendirilir ve bu bilgilere göre kaynakların verimli kullanımını sağlayabilmek için denetim hedefleri belirlenir ve önceliklendirilir.

Kaynak planlamasının amacı beş yıllık süre boyunca denetimlere ayrılacak insan kaynağını belirlemektir. Bu değerlendirme yapılırken yargılama süreçlerinde, denetim destek gruplarında ve eğitim grubunda çalışan ve çalışması planlanan insan kaynağının ayrı tutulup tutulmayacağı değerlendirilir. Ayrıca beş yıl süresince işe alınması planlanan ve denetçiliğe atanması beklenen denetçi yardımcısı sayısı ile emekli olması öngörülen denetçi sayısı da dikkate alınır. Böylece beş yıl süresince her yıl doğrudan denetim görevini yerine getirecek insan kaynağı kapasitesi belirlenmiş olur. Bu bilgilere kurumsal kapasitenin değerlendirilmesi bölümünde yer verilir.

2.1.2.3. Sayıştayın Denetim Hedefleri

Denetim stratejik planında yer verilmesi gereken diğer bölüm denetim hedefleridir. Denetim hedefleri beş yıllık süre boyunca Sayıştayın denetimler aracılığıyla üreteceği çıktıları belirler ve bunların stratejik amaç ve hedefler ile kurumsal program ve alt programlarla ilişkisini kurar. Denetim hedefleri, Sayıştayın beş yıl içinde yapmayı planlandığı tüm faaliyetleri içerecek şekilde belirlenir.

Denetim hedefi, Sayıştayın kaynaklarına göre stratejik amaçlarını gerçekleştirmesini sağlayacak çıktılar bütünü ifade eder. Bu kapsamda denetim hedeflerinin belirlenmesinde aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

- **Program ve stratejik amaç:** Denetim hedefleri stratejik amaç ve programların gerçekleştirilmesini sağlayacak çıktılar olarak belirlenmelidir.
- **İnsan kaynağı:** Denetim hedefleri belirlenirken yıllar itibarıyla kaynaklar dikkate alınarak üretilmek istenilen çıktılar belirlenir. Beş yıllık dönemde her yıl denetimlerde görevli olacak denetçi sayısı öngörülür ve bu kaynak denetim hedefleriyle ilişkilendirilir.
- **Kurumsal kapasite değerlendirmesi sonuçları:** Denetim hedefleri belirlenirken kurumsal kapasite değerlendirmesi sonuçları dikkate alınır. Burada amaç denetimin etkinliğinin artırılmasına ve denetimlerde odaklanılacak alanlara yönelik paydaş beklentilerinin planlama sürecine dahil edilmesidir.

Hedefler oluşturulurken gerçekleşme düzeyinin ölçülmesini sağlayacak göstergeler belirlenmesi gerekir. Bu göstergelerin;

- Spesifik,
- Ölçülebilir,
- Gerçekleştirilebilir,
- İlgili ve
- Zaman kısıtlı

şekilde belirlenmesi esastır.

Göstergeler hem niteliksel hem niceliksel unsurlar taşımalıdır. Ayrıca belli bir sayı veya oranda artış öngören göstergeler için temel yıl ölçütünün de belirlenmesi gerekir. Temel yıl ölçütü yoksa bunun belirlenme yöntemi açıklanır ve ilk uygulama yılında hesaplanacağı belirtilir. Sonraki yıllarda değişim oranı veya sayısı bu rakam üzerinden değerlendirilir. Her göstergenin nasıl ölçüleceği ve ölçümden kimin sorumlu olacağı da Ek 1 Denetim Hedef Tablosu'nda belirtilir. Aşağıda denetim stratejik planında yer verilebilecek örnek bir denetim hedef tablosuna yer verilmiştir.

Tablo 3: Denetim Hedef Tablosu Örneği

SAYIŞTAYIN STRATEJİK AMACI: Denetimin katma değerini artırmak.		
Amacın İlgili Olduğu Program: Dış Denetim ve Hesap Yargılaması Alt program: Dış Denetim		
Hedefin oluşturulmasında esas alınan veriler:		
<ul style="list-style-type: none"> - Mevcut durum analizi sonuçlarına göre kamu mali yönetim sisteminin işleyişinde eksiklikler olduğu ve bunların mali denetimler aracılığıyla iyileştirilebileceği tespit edilmiştir. - Paydaş beklentileri analizine göre genel bütçeli kuruluşların düzenlilik denetimleri aracılığıyla muhasebe sistemlerinin geliştirilmesine yönelik katkı sunulması beklentisi içinde oldukları anlaşılmıştır. - Kalite güvence ve öz değerlendirme sonuçları denetim sonuçlarının etkinliğinin artırılmasını sağlamak için bulguların uygulanmasının takip edilmesi sürecinin etkinleştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. - 		
Denetim Hedefi 1: Uluslararası denetim standartlarına uygun olarak düzenlilik denetimleri yapmak.		
1.1 Yapılan düzenlilik denetimlerinin sayısı	<p>Kamu idarelerinin bütçe büyüklüğü ve risk puanları dikkate alınarak;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Her yıl %100 oranında, merkezi yönetim genel bütçeli idareler, ▪ Beş yılda en az bir kez denetlenmek üzere belirlenecek üniversiteler, ▪ Her yıl %100 oranında merkezi yönetim özel bütçe B’de yer alan idareler, ▪ Her yıl %100 oranında düzenleyici denetleyici kurumlar ▪ Her yıl %100 oranında kamu işletmeleri, ▪ Her yıl %100 oranında Büyükşehir Belediyeleri, ▪ Beş yılda en az bir kez denetlenmek üzere risk değerlendirmesi sonucu belirlenecek il özel idareleri, ▪ <p>denetlenecektir.</p>	<p>Denetim programlarının yıllık olarak izlenmesi ve dört yıl sonunda uygulama sonuçlarının konsolide edilmesi</p> <p>Sorumlu Birim: İlgili Denetim Destek Grubu</p>
1.2 Denetim rehberlerine ve denetim standartlarına uygunluk hakkında kalite güvence çalışması değerlendirme sonucu	Değerlendirmeye alınan denetim dosyalarının %50’si hakkında olumlu görüş verilmiş olması.	<p>Yıllık olarak gerçekleştirilen kalite güvence çalışmasını yürüten komisyon, çerçevede yer alan gerekliliklerin karşılanma durumuna göre her denetim dosyası için olumlu veya olumsuz görüş bildirir. Gösterge yıllık olarak olumlu görüş alan denetim dosyasının değerlendirilen dosya sayısının yarısından fazla olmasını gerektirmektedir.</p> <p>Sorumlu Birim: Kalite güvence çalışmalarının sekretaryasını yürüten destek grubu</p>
1.3 Denetim raporlarında yer verilen bulguların gelecek yıllarda yerine getirilmiş olması	Yıllık izleme sonuçlarında, denetim raporlarında yer alan bulguların %50’sinin gelecek yıl raporlarında yer almaması	Denetim rapor analizi
1.4 Denetim faaliyetlerinin etkinliği hakkında dış paydaşlardan alınan olumlu geri bildirim oranı	Olumlu geri bildirimlerin olumsuzdan fazla olması	Her bütçe türünden belirli sayıdaki idare üzerinde anket vb.

2.2. DENETİM STRATEJİK PLANININ ONAYLANMASI

İlgili denetim destek grubu tarafından taslak denetim stratejik planı Kurula sunulur. Kurul tarafından onaylanan denetim stratejik planı Sayıştay intranetinde yayımlanır ve yürürlüğe girer. Denetim stratejik planının uygulamasının takibini ilgili denetim destek grubu yapar ve Kurula raporlar.

YILLIK DENETİM PROGRAMLARI

3. YILLIK DENETİM PROGRAMLARI

Yıllık denetim programı, denetlenecek idareleri, denetim konularını, uygulanacak denetim türlerini, devam etmekte olan ve o yıl sonuçlanması planlanan denetim faaliyetlerini gösterir. Yıllık denetim programları da denetim stratejik planları gibi TBMM'nin, kamuoyunun ve denetlenen kamu idarelerinin beklentileri ve denetim grup başkanlıklarının görüş ve önerileri dikkate alınarak yapılacak risk analizleri doğrultusunda Kurul tarafından hazırlanır.

3.1. YILLIK DENETİM PROGRAMLARININ HAZIRLANMASI

3.1.1. Yıllık Denetim Programlarına İlişkin Süreç ve Takvim

Yıllık denetim programına esas teşkil eden taslak denetim programı, kaynak planlaması bilgileri ve risk değerlendirmesi sonuçlarına göre denetim stratejik planının gerçekleştirilmesini sağlayacak ve yıllık denetim kapsamını belirleyecek şekilde ilgili denetim destek grubu tarafından hazırlanır.

Taslak denetim programı belirlenirken; mevcut insan kaynağı, öncelikle yapılması mecburi olan görevler (yıllık genel raporlar) için kullanılır. Genel raporların yıllık olarak hazırlanması zorunlu olduğu için kaynakların kullanımında bu raporların hazırlanmasına öncelik verilmesi gerekir. Kalan insan kaynağı dikkate alınarak risk puanına göre denetim stratejik planında yer verilen denetim hedeflerini gerçekleştirecek şekilde kullanılır. Buna göre planlanan denetim kapsamı taslak denetim programında yazılır. Taslak denetim programı sırasıyla denetim ve bütçe türlerine göre oluşturulur.

Taslak denetim programının hazırlanması çalışmalarına en geç Nisan ayında başlanır ve taslak denetim programı en geç Mayıs ayının son haftası Kurula sunulur.

3.1.2. Yıllık Denetim Programlarının İçeriği

Denetim stratejik planının uygulanmasını sağlamak üzere yıllık denetim programları hazırlanır ve uygulanır. ISSAI 140 Yüksek Denetim Kurumları için Kalite Kontrolü uyarınca denetim programı belirlenirken mevcut yetkinliği, zamanı ve kaynağı dikkate alan ve bunları verimli kullanmayı hedefleyen bir yaklaşım benimsenmelidir.

3.1.2.1. Kaynak Planlaması Yapılması

Yıllık denetim programlarının hazırlanmasında izlenecek ilk adım denetim türlerinin her biri için ihtiyaç duyulacak kaynağın belirlenmesidir. Bu kapsamda geçmiş yıl/yıllar denetlenen idarelerin yapısı, bütçe büyüklüğü, gelir-gider ve mali işlemlerine ilişkin belge sayıları gibi hususlar dikkate alınarak ihtiyaç duyulan kaynak belirlenir.

Genel raporlarla birlikte düzenlilik denetimleri, performans denetimleri, konu denetimleri, bilişim sistemleri denetimleri ve yapılması öngörülen diğer denetimler için ihtiyaç duyulan denetçi sayısı tespit edilir. Bu bilgiler risk değerlendirmesi sonuçları ile birlikte ele alınarak taslak denetim programının hazırlanmasında kullanılır.

3.1.2.2. Risk Değerlendirmesi

Yıllık denetim programlarında hangi kamu idarelerinin, konuların ve alanların denetim kapsamına alınacağı belirlenmesi için kullanılacak bilgi kaynaklarından ikincisi risk değerlendirmesi sonuçlarıdır.

Düzenlilik Denetimi Risk Değerlendirmesi

Düzenlilik denetimleri için risk değerlendirmesi denetim grup başkanlıkları ve ilgili denetim destek grup başkanlığı tarafından yapılır. Denetim grup başkanlıkları uhdelelerinde bulunan tüm kamu idareleri için, ilgili denetim destek grubu başkanlığı ise denetim grup başkanlıkları tarafından önerilen kamu idareleri için Denetim Yönetim Sistemi'nde belirlenmiş kriterler üzerinden risk değerlendirmesini yapar.

Sayıştay dairelerinin denetim kapsamında yer alacak kamu idarelerine yönelik önerileri ve paydaş beklentileri de dikkate alınmak suretiyle hazırlanan yıllık denetim programı taslağı Kurula sunulur.

Performans Denetimi Risk Değerlendirmesi

5018 sayılı Kanun'da öngörülen stratejik yönetim belgelerini (stratejik plan, performans programı ve idare faaliyet raporu) hazırlamak zorunda olan kamu idareleri için performans denetimi risk değerlendirmesi, düzenlilik denetimine ilişkin belirlenen kriterlere göre gerçekleştirilir.

Konu Denetimi Risk Değerlendirmesi

Kurul tarafından konu denetiminin kararlaştırılması ve Başkanlıkça görev verilmesi durumunda; denetim grup başkanlıkları tarafından sektör, program, proje ve konu ile ilgili riskli alanlar belirlenir.

Konu denetimleri için risk değerlendirmesi yapılırken; bir faaliyetle ilgili mali kaynakların büyüklüğü ya da miktarında ortaya çıkan önemli değişiklikler, muhasebe veya iç kontrol sistemlerinin yetersizliği, daha önce incelenmemiş olması vb. hususlar göz önünde bulundurulur.

Bilişim Sistemleri Denetimi Risk Değerlendirmesi

Bilişim Sistemleri denetimleri için risk değerlendirmesi denetim grup başkanlıkları ve ilgili denetim grup başkanlığı tarafından yapılır. Denetim grup başkanlıkları tarafından denetlenebilecek sistemler ve ilgili kamu idarelerinin yer aldığı bir öneri listesi hazırlanarak Başkanlığa sunulur. İlgili denetim grubu, ilgili kamu idareleri ile yapacağı görüşmeler neticesinde elde ettiği bilgiler doğrultusunda listedeki sistemler üzerinde ön incelemesini yapar, inceleme sonucunda edindiği bilgiler doğrultusunda risk analizini gerçekleştirir ve denetlenecek olan sistemlere ilişkin önerisini hazırlayarak Kurula sunulmak üzere Başkanlığa bildirir.

3.2. YILLIK DENETİM PROGRAMININ ONAYLANMASI

İlgili denetim destek grubu taslak denetim programını Kurula sunar. Kurulun son halini vererek kabul ettiği yıllık denetim programı Sayıştay intranetinde duyurulur ve yürürlüğe girer. Yıllık denetim programının uygulamasının takibini ilgili denetim destek grubu gerçekleştirir.

Yıllık denetim programında yıl içinde Başkanlık onayıyla değişiklik yapılabilir.

İZLEME VE DEĞERLENDİRME

4. İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Denetim stratejik planı ile yıllık denetim programları ve bunların sonuçları izlenir ve raporlanır. Denetim stratejik planı beş yıllık süre boyunca yıllık denetim programları aracılığıyla uygulanır. Yıllık denetim programlarının izlenmesi, sonuçlarının konsolide edilmesi ve raporlanması denetim stratejik planının izlenmesini sağlar.

4.1. YILLIK DENETİM PROGRAMLARININ İZLENMESİ

Yıllık denetim programlarının uygulanmasını sağlama ve uygulama sonuçlarını izleme görevi Kurul'un sorumluluğundadır. Denetim stratejik planı ile taslak denetim programını hazırlamakla görevli destek grubu bu görevi Kurul adına yürütür ve Kurul'a raporlar.

Yıllık denetim programlarının izlemesi, program kapsamına alınan kamu idarelerinin ve denetim konularının planlanan iş gücü ve zaman kısıtları dahilinde gerçekleşip gerçekleşmediğinin değerlendirilmesidir. Program kapsamına alınan kamu idarelerinden veya denetim konularından denetimi yapılamayan veya tamamlanamayan ile programa yeni ilave edilenler varsa bunların gerekçeleriyle birlikte raporlanması ve Kurula sunulması gerekir. Söz konusu rapor bir sonraki yıl denetim programının hazırlanması sürecinde ilgili denetim destek grubu ve Kurul tarafından dikkate alınır. Böylelikle denetim stratejik planında yer alan denetim hedeflerini ve göstergelerini gerçekleştirmek üzere gelecek yıllara ilişkin denetim programlarında güncelleme yapılması gerekliliği değerlendirilir.

4.2. DENETİM STRATEJİK PLANININ İZLENMESİ

Denetim stratejik planının uygulama sonuçları; yıllık programlar üzerinden yıl bazında, plan döneminin sonunda toplu olarak ölçülür ve değerlendirilir.

Denetim stratejik planının izleme ve sonuçlarını raporlama sorumluluğu, planı hazırlamakla görevli destek grubuna aittir. İlgili denetim destek grubu, denetim stratejik planının son uygulama yılının Eylül ayında denetim stratejik planı izleme çalışmalarına başlar. Son yılın denetimleri tamamlanmamış olduğundan denetim stratejik planı izlemesi dört yıl üzerinden yapılır ve sonuçları Kurula sunulur. Ayrıca bu sonuçlar yeni dönem denetim stratejik planı hazırlıklarında dikkate alınır. İzlemesi yapılamayan yılın izleme sonuçları ise bir sonraki yılın Eylül ayında yapılır ve değerlendirme sonuçları Kurula ayrıca sunulur.

Denetim hedeflerinin gerçekleşmesini ölçmek için denetim hedef tablosunda belirlenen yöntemler kullanılır. Veri kaynağı, verilerin toplanma yöntemi ve sıklığı ile sonuçların raporlanması süreçleri denetim stratejik planında tarif edildiğı şekilde yerine getirilir. Elde edilen verilere göre hedeflerin gerçekleşme düzeyleri değerlendirilir ve sonuçlar değerlendirme raporu ile Kurula sunulur.

EK 1: DENETİM HEDEFİ TABLOSU

SAYIŞTAYIN STRATEJİK AMACI:				
Amacın İlgili Olduğu Program: Alt program:				
Hedefin oluşturulmasında esas alınan veriler:				
Denetim Hedefi:				
GÖSTERGE	GÖSTERGE HEDEFİ			GÖSTERGE ÖLÇÜM YÖNTEMLERİ:
Riskler:				
İhtiyaç duyulacak kaynak:				
20..	20..	20..	20..	20..
...	